

Հինգշաբթի, 27 Հոկտեմբեր 2011
«Քահիլ» Հայ Ծերերու Տուն,
Պուրճ Համուտ - Լիբանան

Կեանքի Խոհեր - Սիրոյ Պահեր:

- 1) «Անօգուտ վիճակ... Էական օգտակարութիւն՝ Աղօթքի ճամբով»:
Մեզմէ ամէն մէկը կրնայ ապրիլ «ծեր»-ի մը հոգեկան դժուար վիճակը երբ «հանգամանք, տիտղոս, պաշտօն, դիրք, դրամ, ելլն.» չունենայ, զգալով ինքզինքը՝ «ընկերային գետնի վրայ անօգուտ»:
Բայց ճիշտ հոս է որ «անօգուտ» Վանականն ու Ծերը կրնան գտնել իրենց եւ ուրիշներուն «օգուտին» զլխաւոր աղբիւրը, այս՝ եւ անդենական կեանքի իսկապէս «էական գործին» մէջ, միակը որ ո՛չ ոք կրնայ խլել մեր ձեռքէն եւ որո՞ւ միջոցով աշխարհի ու երկնքի ամենէն փնտռուած անձերը կրնանք դառնալ, այսինքն է՝ Աղօթքը:
Աղօթքի զօրութեամբ Աստուծոյ սրտին մօտիկ անձերը կը դառնանք եւ միաժամանակ՝ հզօր բարեխօսները ամէն բեկանուած ու կարիքաւոր սրտի:
- 2) «Լքումի կայան... Քահիլ-ի պայծառ լոյս»:
Յաճախ՝ կը զգանք որ մեր կեանքին ընթացքին անձանօթ ափերու, տուներու, մարդոց մէջ նետուեր ենք. այս տպաւորութիւնը մեր մէջ կը յառաջացնէ յուսալքումի ու հիասթափութեան վիճակներ. այսպէ՛ս պիտի վերջանայինք կը պոռթկայ մեր սիրտը արդար կերպով...:
Երբ սակայն ամենէն մութ, լուռ ու ցուրտ միջավայրին մէջ անգամ մեր փրփրոտ Բողոքը կամ Տրտունջքը կամաց-կամաց կը վերածուի «Աստուծոյ դէմ»-է՝ «Աստուծոյ Դիմաց կամ Ներկայութեան» անկեղծ Խոստովանութեան, եւ հետեւաբար՝ Աղօթքի կամ Սրտի մտերիմ Խօսակցութեան, այն ժամանակ մեր կեանքին իմաստը Նոր Լոյս ու Համ մը կը ստանայ որով կը պայծառանան Արեւի նման ո՛չ միայն մեր դէմքերը, այլ նաեւ ամէն ինչ որ մեր շուրջը կը գտնուի. մարդիկ, իրեր ու մինչեւ իսկ մեզ շրջապատող միջավայրը:
- 3) «Շուքի մը նման... Մեզմէ Տարբեր՝ բայց եւ մեզմէ Անբաժան»:
Աստուծոյ «փափկանկատ» ներկայութիւնը ամէն մէկուս կեանքէն ներս «Շուք»-ի մը նման կ'ընկերանայ մեզի, առանց նոյնանալու ամբողջութեամբ մեր հետ, առանց սակայն նաեւ բաժնուելու մեզմէ:
Աստուած, Ինքն է որ Շուքի նման յանձն կ'առնէ մեր մարդկային չափին մէջ սահմանուիլ՝ բանալու համար մեր դիմաց Իր Անչափութեան դռները:
Աստուած որպէս մեր «Շուք»-ը ըմբռնելու տեսութիւնը կը մղէ մեզ «Մնայուն Աղօթքի» որովհետեւ մեր մտքերն ու սրտերը սեւեռիլ կու

տայ «Աստուծոյ Մնայուն Ներկայութեան» վրայ, յիշեցնելով մեզի միշտ՝ «Զմոռնալ երբեք Աստուծոյ Յիշատակը»:

- 4) «Ընդարձակել մեր գոյութեան վրանին Կայմը»:
Ամէն ոք կը ծնի «Մինակ ու Աղքատ»։ մեր կեանքը կը նմանի «Փոքրիկ Կրանի կամ Տաղաւար»-ի մը որ կը Մեծնայ, կը Ճոխանայ ու կը Բազմապատկուի այն չափով միայն որ մեր գոյութեան, մտքի ու սրտի «Կայմ»-երը գիտնանք ու կարենանք ընդարձակել՝ տեղ բանալով այսպէսով ընկալելու մեր մէջ «Ուրիշ»-ը մեզմէ:
Այս պատճառով՝ Բանաստեղծ Արամայիս Սրապեան (1910-1969) կ'երգէր ըսելով.
«Աղքատ եկար՝ կերթաս հարուստ,
դուն որք մտար երկիրն այս հին,
արդ կը մեկնիս Հայրենիքիդ
որպէս ժառանգը հարազատ...»:
- 5) «Տակառ մը Քացա՞լի... թէ՞ Կաթիլ մը Մեղր»:
Առանձնութիւնը, կեանքի դժուարութիւնները՝ յաճախ կը մղեն մեզ ըլլալու «Քացալի Տակառներ» քան թէ «Կաթիլ մը Մեղր» որ իր քաղցրութեամբ կրնայ «հրաշքներ» գործել, իրեն քաշելով ամենէն աւելի կարծր սրտերն անգամ:
- 6) «Սիրուի՞լ... թէ՞ սիրել»:
Նոյնիսկ եթէ վեհանձնօրէն ու ազատութեամբ սիրելը էական է մեր կեանքէն ներս, սակայն շատ աւելի ազդեցիկ է եւ խօսուն, որպէս չափանիշ իրական սիրոյն, «սիրուած ըլլալը»։ սրտի ի՛նչ գոհունակութիւն երբ մարդ գիտնայ որ ունի զինք սիրող անձեր որ տրամադիր ըլլան իրեն տրամադրելու ինչք, սնունդ, բնակարան եւ մինչեւ իսկ իրենց Կեանքը...:
- 7) «Ախտերու դէմ մնայուն պատերազմ... ճոխանալու համար Առաքինութիւններով»:
Վերոյիշեալ կէտերը գործադրելու համար՝ անհրաժեշտօրէն պէտք է որ մենք մեր վրայ աշխատանք թափենք, արմատախիլ ընելով մեր մէջէն մեր «Ախտերը» (անհամբերութիւն, լքում, բարկութիւն, եւլն.) եւ անոնց տեղ ցանելով «Առաքինութիւնները» (համբերութիւն, հեզութիւն, քաղցրութիւն, աղօթասիրութիւն եւ յատկապէս եւ ամէն բանէ վեր՝ Մէրը)։ Առաքինութիւնները միայն «Բարի գործեր» չեն, այլ «Բարի Ունակութիւններ կամ Վարժութիւններ» որոնցմով «Շնորհալի» նկարագիր մը կը կերտենք Աստուծոյ կողմէն մեզի նուիրուած խառնուածքին:
- 8) «Սիրտ ու... Գանձանակ»:

Մինչեւ այն ատեն որ մարդուն «Սիրտ»-ը հեռու է եւ բաժնուած իր «Գանձէն ու Գանձանակ»-էն՝ ան չի կրնար ամբողջովին վայելել ու նոյնանալ իր գործերուն եւ ինչքերուն հետ:

Եթէ Ուսման Սէրն ու Աշխատանքը չի վերածուին նոյն ինքն «Աստուածսիրութեան», ինչպէս կը սորվեցնէր մեզի մեր Կիլիկեան Տարսնի սրբակեաց Արքեպիսկոպոսը՝ Սուրբ Ներսէս Լամբրոնացի (1152/3-1198). կամ եթէ նոյնիսկ Բարեգործութիւնն ու Բարերարութիւնը չի կատարուին Աւետարանի Այրի Կնոջ հոգեկանութեամբ որ Տիրոջ Գանձանակին մէջ «ինչ որ ունէր՝ ձգեց, իր բոլոր ապրուստը» (Մարկոս ԺԲ, 44), այն ժամանակ պարտադրաբար բոլոր մեր գործերը, միշտ միեւնոյն Աւետարանիչին խօսքերուն համաձայն կը յատկանշուին որպէս թէ՛ «ամէնքն ալ իրենց աւելորդներէն տուին» (Անդ): Նման տրամադրութիւն ու գործելակերպ մը երբեք չեն կրնար մեզի ամբողջական Գոհունակութիւն ու Հոգիի Ազատութիւն շնորհել, ուստի նաեւ չեն կրնար ըլլալ իսկապէս եւ լիովին «Աստուծոյ Հաճոյ» արարքներ: «Կարկանդակները» որ Միսիրաբեան Տիկնանցը այսօր բաժնեկից կը դարձնէ «Քահլ»-ի մեր ազգին երէց Մայրիկները այս հոգիով եփուած են եւ ամէն մէկուն կեդրոնը կը գտնուի անտեսանելի, բայց գոյութիւն ունեցող ճշմարտութիւն մը որ է՝ «Բոլոր մեր Սրտով ու Սիրով» եփուած քաղցր սննդեղէններ:

- 9) «Ալիս, Արաքսի, Մարալ... Հրաժարեցէ՛ք խնդրեմ ձեր Հրեշտակակերպ Թեւերէն»:

Բանաստեղծը կը գոչէր. «Թեւէ՛ր ունենայի որ կարենայի Թռչիլ դէպի Սիրելիս»:

Սիրող անձը, գիտնալով իր սիրած անձին կարիքն ու տկարութիւնը՝ կը բացագանչէ եւ յանձն կ'առնէ. «Թեւերէս կը հրաժարիմ՝ չի բաժնուելու համար գետին մնացած եւ ինծի կարօտ ու պէտք ունեցող Սիրելիիս համար»:

Միայն այսպէսով է ուրեմն որ մենք պիտի կարենանք «Օգտակար» ըլլալ մեզի եւ ուրիշներուն, յատկապէս՝ «Աղօթքի» ճամբով. փոխակերպել մեր «Լքումի վիճակը» դէպի իրական եւ մաքուր «Լոյս». նկատել Աստուած ու մեր մերձաւորները որպէս մեր կեանքին անբաժան «Շուքերը». դուրս գալ մեր «Կղզիացումէն»՝ բռնելով մեր սրտերուն «Կայմը Ընդարձակելու» լուսաւոր ճամբան որով պիտի կարենանք նպաստել Աստուծոյ իսկ Ընտանիքին եւ Թագաւորութեան տարածումին. յանձն առնել դառնալ «Կաթիլ մը Մեղր կամ Զուր» որով առինքնել մեր քաղցրութեամբ ու փշրել ամէնէն աւելի «Կարծր կարծուած Սիրտն» անգամ. հուսկ՝ այնպէս եւ այնքան «Սիրուիլ» մեր այս բարեմասնութիւններուն համար որոնցմով մեր սրտին պարտէզին մէջ ցանած պիտի ըլլանք Առաքինութեան գեղեցկագոյն Ծաղիկները եւ խլած վնասակար Խոտերը որ Ամէն ոք փափաքի եւ

փնտռեմեր հաճելի ներկայութիւնը, այս աշխարհիս մէջ եւ ինչու՞ չէ՝
նաեւ անդենական կեանքին մէջ: Գիտակցիլ որ «ուր որ մեր Սիրտն է՝
հոն է նաեւ մեր Գանձ»-ը, նախապայմանն է որ մեր ամէն մէկ գործը
«համեմուի» սիրոյ բուժիչ համեմով. միայն այն ատեն է ուրեմն որ մեր
«ամենափոքրիկ կարծուած արարքն» ալ կը ստանձնէ անհուն ու
յաւիտենական արժէք. այսպէսով է որ «Հրեշտակներն» անգամ եւ
«Հրեշտականման անձերը»՝ սիրոյ պատճառով կրնան յանձն առնել
«հրաժարիլ» իրենց երկնաւոր եւ երկնասլաց թելերէն՝ թիկունք
կանգնելու համար իրենց սիրած հոգիներուն:

Հ. Գրիգորիս Վրդ. Սերէնեան
Միանձն Մխիթարեան